

всѣкакви препятствия, безъ други „нюанси въ разбиранята“. Въ сжщностъ това бѣше единъ прикритъ егоизъмъ — да не се поема никаква отговорностъ, поради усложненята, които тази политика създаде и които можеше още да породи. Този мотивъ би намѣрилъ известно оправдание, но само когато се отнася до по-обикновени държавни и обществени въпроси, които ангажиратъ по-малко сждбата на народа; не — и при изграждането на една епоха, когато всѣка полезна мисль и всѣки съветъ за тактъ и самообладание можеше да бжде отъ решаваще значение за бждещето на единъ народъ.

Или, може би, известни политически дейци, най-близки по психология до срѣдата, която подготвяше военната авантюра, виждаха вече сложена тази мина подъ хубавото дѣло на народа? И, когато разрухата бжде пълна и общо смущение обхващане страната — тѣ очакваха да бждатъ призовани като необходими спасители на цѣлата държава?

Следъ като е избѣгвалъ на нѣколко пжти м-ръ председателя, водачътъ на най-непримиримата срещу компромиситѣ обществена сила, д-ръ Василь Радославовъ, най-после решително отхвърля поканата да участвува въ кабинета на м-ръ Даневъ. „Вие сте започнали една работа, казва той — продължавайте. Изкарайте я до край. Нека ние стоимъ на страна. Може да дотрѣбваме — всичко е възможно да стане“.

Може всичко да стане! Що е това, което би могло да стане? Очакваше се срещата между м-ритѣ председатели, подготвяше се арбитража, — единственото срѣдство, за да се избѣгне войната. Нѣкои концесии, може би, щѣха да бждатъ направени и за това, именно, бѣ нужно да се ангажира отговорността на цѣла политическа България. Но отговорностъ у насъ малцина желаятъ да носятъ. Ние я отхвърляме и тогава, когато нашата собствена политика ни е смазала изцѣло морално; ние не я поемаме особено, когато можемъ равнодушно — а нѣкои и съ злородство — да наблюдаваме отъ далече притиснатата отъ сждбата жертва.

Въ кабинета на д-ръ Даневъ отказаха да влѣзатъ не само тия, които считаха, че единствено тѣхната политика носи идеалното постигане на племѣнитѣ цели. Управлението не бѣше засилено и отъ политическитѣ представители, които изглеждаха по-умѣрени, бѣха ценени като по-зрѣли държавници въ страната. И тѣ не се издигнаха надъ ограничения мирогледъ, че трѣбва да наблюдаватъ, като политически резерви, стихийното развитие на събитията, при които всѣки день, всѣки часъ можеше да донесе непоправимо нещастие. Две седмици не изминаха отъ сондажитѣ на м-ръ Даневъ и бедствието, което нахълта въ България отъ четиретѣхъ нейни краища, посочи на политическитѣ деви, че тѣ вече малко могатъ да помогнатъ на своята родина.

И тогава, впрочемъ, трагедията не донесе никаква поука. На 1 юлий министъръ председателятъ съобщава, че — независимо отъ причинитѣ, които сж предизвикали това — всички негови усилия и надежди за обединението на племето банкрутирватъ. Представителитѣ на всички партии сж свикани, за да избавятъ страната отъ последицитѣ за престжплението, извършено съ най-голѣмия идеалъ на народа. Всички водачи на народа намиратъ, че моментътъ е изключителенъ, за да не се откаже поне този пжтъ поемането на тежката отговорностъ, която родината налага. Въ съвещанията взематъ участие и представителитѣ на земледѣлческия съюзъ. Тѣхното заключение, като водачи на най-голѣмата обществена сила — е било, че бждещиятъ кабинетъ трѣбва да се състави отъ представителя на политическата група съ срѣдни, умѣрени разбирания, който не ще отразява, нито ще одобри единъ рѣзкъ завой на нашата външна политика; който не би приелъ изявленията на либералната група, че на държавата се налага една политика „на тѣсно сближение съ Австро-Унгария“. Следъ като по този логиченъ начинъ представителитѣ на деветъ десети отъ българския народъ на фронта и въ вжтрешността нами-